

111. Beslutning om struktur og organisering af specialundervisning på folkeskolerne i Næstved Kommune

Resumé

Politisk behandling

Børne- og Uddannelsesudvalget (godkender), 12.08.2024

Skolestrukturen er vedtaget på Byrådets møde den 30. september 2022 i sag 217. Specialundervisningsområdet på folkeskolerne er besluttet reorganiseret i forbindelse med udmøntningen af den nye skolestruktur.

På udvalgets møde den 13. maj 2024 sag 73, drøftede Børne- og Uddannelsesudvalget de politiske pejlemærker for en fremtidig struktur. På den baggrund fremlægges udspil til fremtidig struktur til udvalgets beslutning.

Strukturen og organiseringen har indflydelse på visitationspraksis for området. Udspil til fremtidig visitationspraksis fremlægges på mødet, til udvalgets orientering.

Indstilling

Administrationen indstiller, at udvalget godkender følgende rammer for struktur for specialundervisningsområdet:

1. At der oprettes 3 specialundervisningstilbud med en højere grad af specialisering af undervisningsmiljøerne. Tilbuddene placere på tre folkeskoler, hhv. Ellebækskolen, Lille Næstved Skole og Kobberbakkeskolen. Tilbuddene er til elever i Næstved Kommune, der vurderes at være i målgruppen til tilbuddene.
2. At der etableres en dagbehandlingsskole som en del af Næstved Specialskole.
3. At der efter en politisk behandling, sker en inddragelse af interessenterne omkring folkeskolerne i opmærksomheder og input til selve udmøntningen.

Beslutning

Børne- og Uddannelsesudvalget, 12.08.2024

Fraværende: Stine Andersen (V)

Stedfortræder: Süleyman Yücel (V)

Ad 1: Godkendt.

Ad 2: Godkendt.

Ad 3: Godkendt.

Sagsfremstilling

Specialundervisningstilbuddene på folkeskolerne er besluttet reorganiseret i forbindelse med den nye skolestruktur. Reorganiseringens udgangspunkt er den nuværende struktur for området, der blev fremlagt på udvalgets møde den 11. marts 2024 sag 36.

Skolestrukturen er gældende for indeværende skoleår og forligsteksten er vedlagt som bilag til denne sag.

Af forligsteksten fremgår bl.a.:

"Forligspartierne ønsker, at alle skolematrikler skal arbejde med inklusion, samt, i videst muligt omfang, have egen specialklasserække, der organiseres under den enkelte skole. Forligspartierne er vidende om, at dette ikke

er muligt pt. grundet manglende fysisk kapacitet på en række skolematrikler, hvorfor forligspartierne forpligter sig til at løse dette i denne valgperiode".

Forligsteksten er vedlagt som bilag 1.

I sagens beskrivelse anvendes benævnelsen "skole/skoler" for skolematrikler og afdelinger. Det er en sproglig udmøntning af skolestrukturen, hvor der er politisk ønske om, at alle tidligere afdelinger benævnes som skole - og har profil som lokalområdets skole.

Udspil til fremtidig organisering

1. Alle skoler indretter specialundervisningstilbud, hold og grupper til de elever i skoledistriktet, der har udviklingsbehov i let og middel grad, på den lokale skole.
2. Der etableres 3 specialundervisningstilbud til elever med behov for en højere grad af specialisering af undervisningsmiljøet. De tre tilbud skal dække alle skoledistrikters elever i målgruppen.
Tilbuddene foreslås oprettet på Ellebækskolen (Kalbyris), Kobberbakkeskolen (Sydby) og Lille Næstved Skole (Karrebæk). Tilbuddene tænkes for de 3 målgrupper, hvor der ses størst behov ud fra den samlede tværfaglige vurdering af den aktuelle børne- og ungegruppe i Næstved*. Tilbuddene forventes indrettet til ca. 15-25 elever pr. tilbud.
3. Der etableres en dagbehandlingsskole som en del af Næstved Specialskole. (Behandlingsbegrebet og målgruppen er fastlagt mellem Center for Børn og Unge (CBU) og Center for Dagtilbud og Skole (CDS) og indgår i visitationsproceduren).

Ovenstående er visualiseret og fremgår af bilag 2 og gennemgås på udvalgsrådet.

Argumentet for placeringen af de 3 specialundervisningstilbud er dels den aktuelle elevgruppe i eksisterende specialtilbud på Kobberbakkeskolen (Sydby) og Ellebækskolen (Kalbyris), hvor der er tale om et højere specialiseret undervisningsmiljø. Tilbuddene har i dag elever fra flere skoledistrikter. Lille Næstved Skole, (Karrebæk) har både fysisk og profilmæssigt kapacitet til at drive et specialiseret tilbud. Det er administrationens vurdering, at alle skoler primært skal være kendetegnet ved at være en folkeskole med mangfoldige fællesskaber for elever i distriktet og ikke får en tyngde af specialundervisningstilbud, der kan matche en ren specialskole.

** Note-tilføjelse om målgrupper (Argumentet for, at der oprettes tilbud "der vurderes at være mest nødvendige":*

Der ses en tendens til, at specialtilbud oprettes til én specifik målgruppe og i løbet af 3-4 år ses nye behov i børne-ungegruppen i kommunen, som der udvikles nye tilbud til. Derved er der risiko for, at der oprettes flere og flere tilbud og de eksisterende tilbuds profiler udviskes, da andre målgrupper visiteres til tilbuddene. Der arbejdes derfor med stor fokus på at have præcise målgruppebeskrivelser for de tre tilbud samtidig med, at organisationen skal være klar til at justere, ud- og indfase nye profiler, metoder og pædagogiske miljøer, så de aktuelle og mest påtrængende behov i børne/ungegruppen kan understøttes af et målrettet undervisningsmiljø.

Formålet er, at undervisningstilbuddene i endnu højere grad kan tilbyde barnet/den unge et fællesskab, der bliver vigtigere end den enkelte, og kan bringe eleven ind i en læringsstruktur, der baner vejen til uddannelse og selvforsørgelse (livskvalitet). Fra at rumme og skabe trivsel, skal tilbuddene i endnu højere grad også være et relationelt læringsfællesskab, hvor børn og unge er for at lære, dannes og udvikles (- og ikke "bare være").

Struktur, organisering, visitationsprocedure inkl. kørselskriterier og fysisk indretning af læringsmiljøerne er vigtige for en fortsat udvikling af de faglige miljøer, der eksisterer i folkeskolernes specialundervisningstilbud. Med denne sags politiske behandling, kan arbejdet med kortlægning og beregning af den fysiske indretning, herunder bygningsmæssige ændringer, igangsættes på en politisk beslutning om forslaget til en struktur/organisering. Det vil kræve et ressourcetræk, der argumenterer for en politisk beslutning, når medarbejderressourcerne prioriteres.

Baggrund, fagligt ophæng og hovedfokus på børn og unges udviklingsbehov i fremtidig organisering og struktur

Strukturen skal understøtte og fremme den politiske - og faglige - ambition om en inkluderende praksis - øgede deltagelsesmuligheder. Derfor er fokus i udspillet til fremtidig organisering og struktur, de udviklingsbehov der ses i gruppen af børn og unge, vurderet ud fra aktive sager i Center for Børn og Unge (CBU), pædagogisk, psykologisk rådgivning (PPR), specialundervisningstilbuddene samt nationale tendenser.

Et udviklingsbehov kan have varieret tyngde i spændet fra almindelige aldersbetingede udfordringer af kortvarig karakter henover behov, der opstår af livsbegivenheder og længerevarende sociale vanskelige betingelser til medfødte eller tidligt erhvervede udviklingshæmning, der vurderes at være mere iboende for barnet.

Det er afgørende for barnets udviklingsmuligheder at behov og pædagogisk miljø matches i både metode, tilgang og omfang - såvel som rettidighed i hjælp og støtte.

Det nationale forskningsinstitut VIVE har forsket i specialundervisningens effekt, set i et livsbaneperspektiv, og der er mange detaljerede fund, der studeres nøjere end denne sags emne lægger op til. VIVEs følgeforskning fra 2007 og frem til i dag (med delkonklusion i 2013) viser en gennemgående tendens i, at et match af ovenstående udviklingsbehov og undervisning tæt på - eller i den almene undervisning - er gavnlige for de samlede udviklingsbetingelser i livsbaneperspektiv. Fx uddannelse, selvforsørgelse samt nære relationer og fællesskaber. Dette gælder for børn i den første 2/3-dele af udfordringstyngden samt i den samlede børne/ungegruppe i folkeskolerne.

Børn med massive, iboende udviklingshæmning imødekommes bedst i stærkt specialiserede undervisningsmiljøer og profiterer ikke på samme vis i tilbud, der er i den almene undervisning set i et livsbaneperspektiv. Derfor ses et behov for både specialskolen, dagbehandlingstilbud og specialundervisningstilbuddene i folkeskolerne.

Der er mange gensidige afhængigheder i samarbejdet mellem Center for Dagtilbud og Skole og Center for Børn og Unge i arbejdet med specialundervisning, og det afspejles i et fælles ansvar i arbejdsgrupper, analyser og kommende indstilling. Skoleområdet og behandling (i barnets lov definition) har en klar sammenhæng og størst mulig virkning, når der sikres en tæt og samtidig koordinering. Ligeledes vil et mere ensartet beskrivelsesniveau af specialundervisningstilbuddene og SFO-tilbud kunne være et vigtigt vidensbidrag i myndighedsafgørelser ift. eksempelvis sager, der omhandler ansøgning om tabt arbejdsfortjeneste eller aflastning.

Visitationspraksis, følger struktur:

Denne sags beslutning, sætter rammen for fremtidig visitationspraksis. Nuværende udspil er vedhæftet denne sag til udvalgets orientering og gennemgås på udvalgsmødet. En visitationspraksis følger et politisk besluttet serviceniveau, målsætning samt den gældende lovgivning for fagområdet, omkring barnets retsstilling samt hjemmel til at modtage fx støtte, behandling eller ydelser.

Inddragelse af skolebestyrelser inkl. elevrepræsentanter, medarbejdere og faglige organisationer:

Skolestrukturens politiske målsætninger om øget lokalt ejerskab samt en endnu mere inkluderende folkeskole er en stor kulturel og faglig forandring med mange interessenter. En væsentlig del af en ny struktur og kultur er et tværfagligt og inddragende samarbejde med de mange parter, der skal omsætte forandringen til en ny praksis. Administrationen anbefaler derfor, at der etableres et partnerskab/samarbejdsaftale med repræsentanter fra de nærmeste interessenter på området. (fx skolebestyrelser, faglige organisationer, medarbejdere, ledere, fagpersoner fra det specialiserede børneområde i CBU, og det nye Center for Unge og Uddannelse).

Administrationen foreslår, at skolebestyrelser, de faglige organisationer via MED-organisationen og lederne på området inviteres til at bidrage med opmærksomhedspunkter og input til en udmøntning af den politiske beslutning. Parterne opfordres ligeledes til at anbefale sammensætningen af ovenstående partnerskab/samarbejdsgruppe.

Første fase med involveringen foreslås at foregå frem til 30. september 2024. Til udvalgets møde den 28. oktober fremlægges udspil til sammensætningen af en samarbejdsgruppe, samt udspil til et kommissorie for samarbejdsgruppen under teamet: "En inkluderende folkeskole har høje faglige ambitioner og øgede deltagelsesmuligheder for alle børn og unge". Tema og politisk målsætning besluttet i Børne og Uddannelsesudvalget. Samarbejdsgruppen foreslås nedsat for en 3-årig periode, med aftalt(e) årlig(e) opfølgning(er) til Børne- og Uddannelsesudvalget.

De fire direkte berørte skolebestyrelser for denne sags struktur (Ellebækskolen, Kobberbakkeskolen, Lille Næstved Skole samt Næstved Specialskole) inviteres til at fremsende deres konkrete opmærksomhedspunkter og input til forslaget om placering af de specialiserede tilbud på deres skoler i ovenstående periode.

Økonomi

Administrationen bemærker, at alle udgifter der kan være forbundet med beslutning om struktur og organisering af specialundervisning på folkeskolerne i Næstved Kommune, herunder eventuelt øgede udgifter til kørsel ved oprettelse af nye specialundervisningstilbud, skal afholdes inden for den eksisterende ramme herunder også rammen for ledelsesstrukturen.

Bilag

Forlig om justering af skolestruktur

Visualisering Næstved